

Nädala- kommentaar

21/2021

Majanduslangus juba läbi?

Ettevõtlussektori esimese kvartali majandustulemused kriisist ei kõnele. Loodetavasti peegeldub see ka esmaspäeval avaldatavas SKP numbris.

Ettevõtlussektori esimese kvartali tulemused olid head

Statistikaameti poolt äsja avaldatud andmed ettevõtlussektori majandustulemuste kohta esimeses kvartalis näitavad, et tegelik seis Eesti majanduses oli oluliselt parem, kui oleks võinud järeldada toonastest murelikest lehepealkirjadest. Nimelt suutis ettevõtlussektor tervikuna käivet võrreldes 2020. aasta esimese kvartaliga isegi 5% kasvatada. Samale oli tegelikult varasemalt viidanud ka Maksuameti poolt käibedeklaratsioonide põhjal avaldatud andmed.

Suuremate müüginumbrite kõrval on aga veel tähelepanuväärsem, et paranesid ka teised olulised majandusnäitajad nagu kasum ja loodud lisandväärtus. Kasumite kasv jäi müügitulu kasvule alla vaid õige pisut, suurenedes aastaga 4%. Lisandväärtuse tõus piirdus aastases võrdluses 1 protsendiga, mis on asjaolusid arvestades endiselt suurepärase tulemus. Konkreetsete tegevusalade lõikes on pilt muidugi erinev.

Paljudel ettevõtetel läks esimeses kvartalis väga hästi

Ilmselt ei tule kellelegi üllatusena, et kõige keerulisem oli situatsioon endiselt majutus- ja toitlustusvaldkonnas, kus esimese kvartali käive jäi mullusele alla rohkem kui 40% ja sektor tervikuna teenis pea 30 miljoni eurose kahjumi. Rahas mõõdetuna oli käibelangus veelgi suurem ehitussektoris, mille müügitulu jäi aastatagusele alla enam kui 90 miljoni euro võrra, mis protsentuaalselt küll tagasihoidlikuma -9% andis. Oluliselt väiksemaks jäid käibed eelmise aasta esimese kvartaliga võrreldes ka meelelahutussektoris ja mäetööstuses, ent reisibüroode tõttu ka haldus- ja abitegevuste tegevusalal. Suure languse nii käibes kui kasumlikkuses tegi veel keeruka nimega kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus, kus kõikvõimalike hästi makstud teenuste kõrval, kajastatakse ka peakontorite majandustegevust, mis oligi suure languse allikaks.

Ent pihta saanud sektorite kõrval oli palju rohkem neid, kes vaatamata kriisile on suutnud suurendada nii müügi- kui kasuminumbreid. Suurtest tegevusaladest jäi see kõige

napimaks töötlevas tööstuses, kes oma enam kui 3 miljardi suuruse käibe juures suutis seda aastaga kasvatada vaid 12 miljoni võrra. Et kulude kasv oli suurem, siis vähenes sektori kasum aastatagusega võrreldes 3%. Seevastu läks äri hästi kaubandussektoris. Hulgi- ja jaekaubanduse tegevusalal suurenes müük 5% ehk 276 mln euro võrra. Kasumit suutis sektor kasvatada aga lausa kolmandiku võrra, mida põhjustasid väga head tulemused automüügi- ja teeninduse alal. Jaekaubandusettevõtete käekäik nii hea ei olnud, sest vaatamata käibekasvule, kasumlikkus seal mullusega võrreldes vähenes.

Väga suuri kasvunumbreid, nii käibe- kui kasumite poolest, näitasid veel mitmed sektorid. Illus suusatalv oli soodne energeetikasektorile, kus käive kasvas kolmandiku võrra ja kasum lausa 70%. Väga head olid majandustulemused ka kinnisvaraalas tegevuses, kus tegutsevad ettevõtted parandasid aastaga müüginumbreid 45% ja kasumit 80%. Vääramatult püsib heas hoos IT sektor. Info ja side tegevusalal tegutsevad ettevõtted kasvatasid müüki enam kui 100 miljoni euro võrra ja taas tõukasid kasvu tagant just programmeerimise ja muude IT teenuste pakkumisega tegelevad ettevõtted. Lisaks juba eelpool mainitud sektoritele, andsid esimeses kvartalis tugeva panuse lisandväärtuse kasvu veel ka tervishoiusektor ning laonduse ja veonduse tegevusala.

Investeeringuid napib

Oluline majandusnäitaja, kus aga esimeses kvartalis kasvu näha polnud, oli ettevõtlussektori investeeringud. Võrreldes 2020. aasta esimese kvartaliga, kahanesid need 3%. Samas annab see number tegeliku olukorraga võrreldes pisut eksitava pildi. Nimelt oli languse põhjuseks ennekõike investeerimismahu vähenemine energeetikasektoris. Seevastu töötlevas tööstuses tegutsevad ettevõtted tegid põhivarainvesteeringuid mullusest kolmandiku võrra enam – eriti jõuliselt just puidutööstuses. Investeeringute struktuuri poolel võiks muidugi näha veidi teistsuguseid numbreid – kasvasid investeeringud ehitistesse ja transpordivahenditesse, ent langes ülejäänud tehnoloogia, sealhulgas IT varade soetamine.

Ettevõtjad usuvad helgesse tulevikku

On tore teada, et Eesti ettevõtetel läks esimeses kvartalis kardetust paremini, ent alati on põnevam küsimus see, mida on oodata järgnevatel kuudel ja aastalt tervikuna. Vähemalt ettevõtete enda hinnang sellele on aina optimistlikum. Ettevõtete kindlustundeindikaator tegi maikuus järsu hüppe ülespoole ja ületab nüüd kriisieelset taset kõigis majandussektorites, kus seda mõõdetakse. Nende ettevõtjate jaoks, kes oma äri käekäiku taolises optimistlikus visioonis sugugi ära ei tunne, on võtmetähtsusega näitajaks vaktsineerituse määr, seda nii Eestis kui meie olulistest partnerriikides. Viimase seisuga oli vähemalt ühe vaktsiinidoosi saanud Eestis ligi 35% elanikkonnast. Meiega sarnasel tasemel on elanikkonna immuniseerimine Rootsis, umbes 25% tasemega jääb maha veel Läti, ent Soomes küündib see näit juba kaugelt üle 40%. See lubab loota, et vähemalt suve teisel poolel, hakkab normaalsus taastuma ka turismi- ja meelelahutusettevõtjate jaoks.